

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΔΕΙΞΕΤΕΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 10 Φεβρουαρίου 2024

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A1. α.

1. Λάθος : ή μὲν διανοητικὴ τὸ πλεῖον ἐκ διδασκαλίας ἔχει καὶ τὴν γένεσιν καὶ τὴν αὔξησιν
2. Σωστό : ὅσα μὲν φύσει ἡμῖν παραγίνεται, τὰς δυνάμεις τούτων πρότερον κομιζόμεθα
3. ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τεχνῶν

β. Ο Αριστοτέλης καταφεύγει σε δύο παραδείγματα για να στηρίξει την άποψή του ότι «οὐθὲν γὰρ τῶν φύσει ὄντων ἄλλως ἐθίζεται»: Αρχικά αναφέρει ότι ούτε η πέτρα, που η φυσική της φορά είναι προς τα κάτω, μπορεί να κατευθυνθεί προς τα πάνω, ακόμα κι αν καταβληθούν πολλές προσπάθειες. (οἶον ὁ λίθος φύσει.....τις ἄνω ριπτῶν) Επίσης ούτε η φλόγα μπορεί να κατευθυνθεί προς τα κάτω, ενώ η φυσική της φορά είναι προς τα πάνω.(οὐδὲ τὸ πῦρ κάτω). Αξιοσημείωτη είναι η συσσώρευση των αρνήσεων «οὐκ ... οὐδέ... οὐδέ...», που τονίζει την αδυναμία αλλαγής της φυσικής συνήθειας.

B1. Ο Αριστοτέλης διακρίνει δύο είδη αρετών, τις διανοητικές και τις ηθικές αρετές. Αρχικά οι διανοητικές αρετές ορίζονται ως οι λειτουργίες και ικανότητες της διανοίας, του ανθρώπινου μυαλού. Αποβλέπουν στην αλήθεια. Παραδείγματα διανοητικών αρετών που αναφέρει ο Αριστοτέλης: σοφία, σύνεση, φρόνησις. Η σοφία δηλώνει την απόκτηση ολοκληρωμένης γνώσης επιστημονικής ή τεχνικής. Η σύνεσις είναι η κριτική δύναμη, η δυνατότητα αξιολόγησης, αποτίμησης, σύγκρισης. Η φρόνησις είναι η

ικανότητα λήψης αποφάσεων σε ζητήματα της καθημερινής ζωής και επιλογής της μίας ή της άλλης πράξης. Κυρίως με τη φρόνηση το λογικό μέρος της ψυχής καθοδηγεί το μετέχον λόγου μέρος της, δηλαδή τις επιθυμίες, τις ορμές τον τρόπο εκδήλωσης των συναισθημάτων. Κατά την άποψη του Αριστοτέλη, οι διανοητικές αρετές είναι μεταδόμενες με τη διδασκαλία, είναι αντικείμενο εκπαίδευσης. Η προέλευση και ανάπτυξη τους εξαρτάται κυρίως (τό πλείον) από το δάσκαλο και γίνονται κτήμα του διδασκόμενου με την εμπειρία και το χρόνο (διόπερ εμπειρίας δεῖται και χρόνου). Ο Αριστοτέλης αποφεύγει να αναφέρει εδώ και την ευθύνη που έχουν και άλλοι παράγοντες, ακόμα και το ίδιο το άτομο, για την ανάπτυξη των διανοητικών αρετών.

Οι ηθικές αρετές είναι οι λειτουργίες και ικανότητες της συναισθηματικής νοημοσύνης, της δυνατότητας του ανθρώπου να κατανοεί και να ρυθμίζει με σταθερό τρόπο τις συναισθηματικές του εκδηλώσεις, τη συμπεριφορά του στο πλαίσιο των σχέσεων μέσα στην οργανωμένη κοινωνία. Οι ηθικές αρετές λειτουργούν για το καλό του φορέα τους και της κοινωνίας. Αποβλέπουν στην ευτυχία, ατομική και συλλογική. Αντίθετες τους οι κακίες. Παραδείγματα ηθικών αρετών που αναφέρει ο Αριστοτέλης: ανδρεία, πραότητα, σωφροσύνη, ελευθεριότητα, μεγαλοψυχία κ.ά. Για τις ηθικές αρετές το μέσον απόκτησής τους είναι ο εθισμός. Για να στηρίξει την άποψή του αυτή, ο Αριστοτέλης χρησιμοποιεί την ετυμολογική συγγένεια που έχει η λέξη ηθική με τη λέξη έθος (ἔθως καὶ τοῦνομα ἔσχηκε μικρὸν παρεκκλῖνον ἀπὸ τοῦ ἔθους). Πράγματι, η λέξη ηθική παράγεται από τη λέξη έθος που σημαίνει συνήθεια, εθισμός, τρόπος συμπεριφοράς που παρατηρείται συχνά και κατ' επανάληψη. Ο Αριστοτέλης διακρίνει το έθος από την φύσιν. Το έθος συνδέεται γενετικά με την επανάληψη όμοιων ενεργειών. Στη διαμόρφωση του έθους έχει μεγάλη σημασία η νεανική ηλικία. Το βάρος βέβαια στην περίπτωση των ηθικών αρετών, πέφτει όχι στο δάσκαλο αλλά στον άνθρωπο, τον ασκούμενο, αφού η απόκτησή τους είναι θέμα συνεχούς άσκησης. Οι ηθικές αρετές, έχουν σχέση με το δεύτερο μέρος του λογικού μέρους της ψυχής, το ἐπιθυμητικόν.

B2. Ο Αριστοτέλης ισχυρίζεται ότι καμία ηθική αρετή δεν υπάρχει εκ φύσεως («οὐδεμία τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν φύσει ἡμῖν ἐγγίνεται»), αλλά ούτε και αντίθετα προς αυτή. Ο Αριστοτέλης εννοεί ότι ο άνθρωπος έχει «δυνάμει», από τη φύση του, την προδιάθεση να δεχτεί την αρετή και να

την ολοκληρώσει, δηλαδή να την καλλιεργήσει, μέσω του εθισμού. Κατά τον φιλόσοφο, η άσκηση της αρετής είναι δυνατότητα και όχι χαρακτηριστικό, δοσμένη στον άνθρωπο από τη φύση. Επομένως, ο ίδιος είναι ο μόνος υπεύθυνος για το αν θα φτάσει στην αρετή βελτιώνοντας αδιάλειπτα τη συμπεριφορά του, διαμορφώνοντας τον χαρακτήρα του, το ήθος του. Θεωρεί, δηλαδή, τις ηθικές αρετές το μέσο, με το οποίο ο άνθρωπος θα φτάσει στην ολοκλήρωσή του, στο ξεπέρασμα της ζώδους φύσης του και στην κατάκτηση της ευδαιμονίας.

Η θέση του Αριστοτέλη, ότι η αρετή δεν είναι έμφυτη, αλλά είναι αποτέλεσμα συνήθειας, έρχεται σε αντίθεση με την παλιά αριστοκρατική αντίληψη. Σύμφωνα μ' αυτή, η αρετή είναι δώρο της φύσης ή των θεών, το οποίο τελεσίδικα δίνεται ή δεν δίνεται στον άνθρωπο τη στιγμή της γέννησής του και είναι προνόμιο των ευγενών . Έτσι και ο Ξενοφώντας στο έργο του «Αγησίλαος» αποδίδει την αρετή του Αγησιλάου στην ευγενική του καταγωγή. Είναι απόλυτα συνδεδεμένη η υπεροχή του Αγησιλάου με την ένδοξη γενιά του που φτάνει μέχρι και τον Ηρακλή. (Σχετικά λοιπόν με την ευγενική του καταγωγή από τη γενιά του Ηρακλή) . Με τον ίδιο τρόπο τιμημένη και ένδοξη γίνεται και η πόλη που ηγέτης της είναι αυτός που ανήκει στην ευγενική γενιά (Αλλά όπως η ένδοξη στην Ελλάδα.)

B3. 1.γ 2.γ 3.α 4.γ 5.α

B4. Ο παρατατικός σχηματίζεται με αύξηση.

Η εμπειρική απόδειξη δυσκόλεψε τους επιστήμονες πολύ .

Δεν έχω δύναμη να αντιμετωπίσω το άγχος μου.

Η ηλιακή ενέργεια αξιοποιείται επιτυχώς.

Η είδηση προκάλεσε αίσθηση στο ακροατήριο.

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Γ1. Ποιος θα περιφρονούσε το γάμο της Ελένης, για την οποία όταν την άρπαξαν από τη μια οι Έλληνες τόσο αγανάκτησαν σαν να είχε λεηλατηθεί όλη η Ελλάδα, από την άλλη οι βάρβαροι περηφανεύτηκαν τόσο όσο ακριβώς (θα περηφανευόταν) αν νικούσαν όλους εμάς. Είναι

φανερó ποια στάση ο καθένας από τους δύο τήρησε· Γιατί αν και στο παρελθόν παρουσιάστηκαν πολλές αφορμές κατηγορίας, για όλες τις άλλες ησύχαζαν, για αυτή όμως έκαναν τόσο μεγάλο πόλεμο όχι μόνο ως προς το μέγεθος της οργής, αλλά και ως προς τη μεγάλη χρονική διάρκεια και το πλήθος των προετοιμασιών όσος κανείς ποτέ ως τώρα δεν έχει γίνει. Αν και ήταν δυνατό σε αυτούς αφού δώσουν πίσω την Ελένη να απαλλαγούν από τις παρούσες συμφορές, και στους άλλους αφού αδιαφορούν για εκείνη άφοβα να κατοικούν τον υπόλοιπο χρόνο της ζωής τους, κανείς από τους δύο δεν το θέλησε.

Γ2. Από τη μια οι βάρβαροι ανέχονταν και οι πόλεις τους να καταστρέφονται και η χώρα τους να λεηλατείται, ώστε να μην παραδώσουν την Ελένη στους Έλληνες, από την άλλη οι Έλληνες προτιμούσαν να γεράσουν μένοντας στην ξένη χώρα και ποτέ πια να μη δουν τους δικούς τους παρά να εγκαταλείψουν εκείνη και να γυρίσουν πίσω στις πατρίδες τους.

Γ3. α)	πολύν	πλείονα/πλείω	πλείστον
	πολλούς	πλείονας/πλείους	πλείστους
	κακόν	κακίονα/κακίω	κάκιστον
	κακούς	κακίονας/κακίους	κακίστους
	εὐδαίμονα	εὐδαιμονέστερον	εὐδαιμονέστατον
	εὐδαίμονας	εὐδαιμονεστέρους	εὐδαιμονεστάτους

Γ3. β)	διατίθης	συνίστης	προΐης
	διατιθῆς	συνιστῆς	προϊῆς
	διατιθείς	συνισταίης	προϊείης
	διατίθει	συνίστη	προΐει

Γ4. α) πάντων= κατηγορηματικός προσδιορισμός στο ἡμῶν

γενομένας= γενική απόλυτη εναντιωματική μετοχή

τῷ μεγέθει= δοτική αναφοράς στο **τηλικούτον**

ἔξον= αιτιατική απόλυτη εναντιωματική μετοχή

ἄδεῶς= επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο **οἰκεῖν**

φιλονικοῦντες= αιτιολογική μετοχή συνημμένη στο υποκ. (**οὔτοι**)

εὐδαιμονεστέραν= κατηγορούμενο στο την **χώραν**.

Γ4. β) γιγνομένης= κατηγορηματική μετοχή αναφέρεται στο **πόλεις**

Οἱ μὲν περιεώρων καὶ ὅτι πόλεις ἀνάστατοι γίγνοιιντο.